

भागार्थिनो वयमिति पितृभिरुक्ते सति तदिच्छानुसारेणा-
ग्निहोत्र एव तेषां भागं दत्तवन्तः । तेन लेपमार्जनेन भागेन
तुष्टाः पितरः विषमपनीय ता ओषधीः स्वादूकृतवन्तः । यदे-
तद्धोमानन्तरं भावि लेपमार्जनं तत्सूत्रकारेण स्पष्टमुक्तम् । “प्रा-
चीनावीती स्वधा पितृभ्यः पितृन् जिन्वेति दक्षिणेन वेदिभूम्यां
लेपं निमृज्य” इति ।

तदेतद्विषापनयनं लेपनं प्रशंसति । “य एवं वेद [२] स्वद-
न्तेऽस्मा ओषधयः” इति ।

अथैतद्धेनुप्रसङ्गाद् बुद्धिस्थं वत्सविषयं कञ्चिद्भूमिं सूचयति ।
“ते वत्समुपावासृजन् । इदं नो हव्यं प्रदापयेति । सोऽब्रवीद्वरं
वृणै । दश मा रात्रीर्जातं न दोहन् । आसङ्गवं मात्रा सह
चराणीति । तस्माद्वत्सं जातं दश रात्रीर्न दुहन्ति । आसङ्गवं
मात्रा सह चरति । वारे वृतः ह्यस्य । तस्माद्वत्सः सः स्पृष्ट-
धयः रुद्रो घातुकः । अति हि सन्धान्वयति” इति [३] हे वत्स
नोऽस्मदर्थं स्तनपानपूर्वकं गां दोहयित्वा प्रवर्ग्यार्थमिदं हव्यं
प्रदापयेत्येवं वदन्तस्तेऽङ्गिरसो वत्सं पाशात् प्रमुच्य गोसमीपे
प्रेरितवन्तः । स च वत्सो वरं वृतवान्, जातं मां दृष्ट्वा दश-
रात्रीर्भवन्तो गां न दुहन्तु, प्रतिदिनं दोहादूर्ध्वं सङ्गवकाल-
पर्यन्तं मात्रा सह सञ्चराणीति । यस्मादिदं वत्सेन वरं वृतं
तस्मात् श्रुतिस्मृत्यभिज्ञाः शिष्टा दशसु रात्रीषु गां न दुहन्ति ।
वत्सं सङ्गवपर्यन्तं मात्रा सह मोचयन्ति । यस्मात् सङ्गवपर्य-
न्तमेव वत्सेन वरो वृतः, तस्मात् सङ्गवादूर्ध्वं अग्निहोत्रा धेन्वा